

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1944. 31.—33. sz.

Rüb: Gázfa-felkészítés külföldön. (Tankholzaufbereitung im Ausland. (31. sz. 33—39. old.

A legújabban szerkesztett aprítógépeket ismerteti fényképekkel is.

Kaiser: Tanácsok a lemezgyártásnak. (Winke für die Furnier- und Pressholzfabrikation.) 32. sz. 36—38. old.

A különböző ragasztószerek használhatósága és értéke felől szerzett tapasztalatairól számol be.

Belani: Mesterséges napfény a faiparban jelentkező betegségek ellen. (Künstliche Sonnenstrahlen gegen die Berufskrankheiten in der Holzbearbeitung. (33. sz. 36—38. old.

A Németországban eddig végzett kísérletek tanúsága szerint a munkások mesterséges napfényvel történő kezelése nemcsak a figyelem fokozását és a teljesítőképeség növelését eredményezte, hanem a káros behatások ártalmát is jelentősen csökkentette.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁSOK.

Legány Ödön †

Gazdatisztet búcsúztatunk. A kimagasló szaktudásnak, a mélységes emberszeretetnek és az izzó magyarságnak kijáró őszinte tisztelettel, a ritka érték elvesztésén érzett fájdalom könnyes megrendülésével.

Mert *czekeházi Legány Ödön* az áldott magyar föld pompás embertermésének is a legkiválóbbjai közül való volt. Alkotó keze nyomán virágzó élet fakadt a dús barázdákból, a fogékony tanítványi lelkekben és az érdekviselet sokrétű síkjain egyaránt.

Gazda volt, az ősi rög szerelmese. Mindnyájunknak példát mutató, igaz magyar gazda, mert nemcsak takarékoskodni és növelni, hanem javítani is tudott. Mindenütt megnemesítette a gondjaira bízott palántákat: a növényeket csakugy, mint az új gazdatiszt-nemzedéket és a területi törekvéseket.

A gyakorlat embere volt, aki mindig híven szolgált a földet, amelyből vétetett. Tudományos kutató munkáját ezért jutalmazta az arany kalászos bősége, tanári katedrája ezért lett körülrajongott orákulum és kartársai ezért emelték maguk fölé vezérüknek.

Mindennapi kenyerünk egyszerű igazsága és örökkévaló jósága edzette kitartó, áhitatos küzdelemre szívós akarateréjét és formálta fogékony lelkét Krisztus szolgálatára. Így lett a magyarság nehéz útjának lelkes és eredményes egyengetője a mezők végteleni s hirdetővén az igé a szárnyaló előszó és a vitázó toll meggyőző lendületével.

Legány Ödön m. kir. gazdasági főtanácsos, a magyaróvári gazdasági akadémia volt tanára, a Magyar Növénynevelők Szövetségének társelnöke, a Magyar Gazdatisztok Országos Egyesületének alelnöke és gazdatiszti továbbképző tanfolyamainak előkészítő-bizottsági elnöke, a fáradhatatlan magvető és tanító, az erdőszerető hűséges fegyvertárs 68 éves korában most pihenni tért.

Ellobbant a láng, amely mindvégig melegített. De fénye messze előre bevilágította a magyar mezőgazdaság pályáját és az alkotásokban tovább ragyogva, most is vezérel.

Legyen ez a pár sor szakunk részéről a szeretet és nagyrabecsülés kegyeletes cserfakoszorúja az augusztus 16-án hantolt hatvani síron, amely fölé ezek hálás emlékezése állít soha el nem korhadó fejfát.

Ressel István ny. m. kir. főerdőtanácsos augusztus hó 12-én, életének 75. évében Beregszászon elhunyt.

Vele a régi máramarosi gárda egyik érdemes tagja távozott el körünkből, akit szolgálati beosztása a havasgazdálkodás egyik legkitűnőbb ismerőjévé és ápolójává nevelt.

Igen sajnálatos veszteségünk, hogy bőséges tapasztalatait nem adhatta örökül az utána jövőeknek. A cseh megszállás alatt töretlen magyarsága miatt nyugdíjazták.

Lelkiismeretes, tisztos munkával, odaadó szakszeretettel szolgálta hazáját mindhalálig.

Nyugodjék békében!

SZEMÉLYI HÍREK.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az 1.750/1944. M. E. számú rendelet 2. §-ának (3) bekezdése alapján *vitéz Simonkay Gyula* m. kir. gazdasági főtanácsost, a Faforgalmi Központ elnökét elnöki megbízatása alól saját kérelmére felmentette és a Faforgalmi Központ elnökévé *Ács Ernőt*, az Állandó Tárcaközi Fabizottság elnökét kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *dr. báró Brandenstein Gyula* miniszteri tanácsost az Országos Természetvédelmi Tanács tagjává kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Aurori Sándor* okl. erdőmérnököt (Feisőbánya) a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámába ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnökévé kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Körös Gyula* erdőmérnököt (Gödöllő) a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámába ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnökévé kinevezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Partos Gyula* m. kir. főerdőtanácsost Bustyaházáról Budapestre és szolgálatátételre a földművelésügyi minisztériumba a Faforgalmi Központba osztotta be.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Nadhera Sándor* m. kir. erdőmérnököt Kecskemétről a m. kir. erdőigazgatósághoz Komáromba áthelyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Szöts Ernő* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Kovásznáról Csíkszeredára s megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőség vezetésével és *Spanyol Béla* m. kir. főerdőmérnököt a kovásznai m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltség vezetésével bízta meg.

Czirák József gróf, a királyi család alapítványi birtokainak zárgondnoka, *Babos Imre* kir. főerdőmérnököt kir. erdőtanácsossá léptette elő.

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Szakács József II.* m. kir. erdészeti üzemi segédtisztet áthelyezte Gyergyószentmiklósról a szombathelyi m. kir. erdőigazgatóság kerületébe.

ÚJ ERDŐMÉRNÖKÖK.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karán az 1944. évi július hó 19-én tartott erdőmérnöki III. szigorlaton *Auróri Sándor* és *nemeskéri Nemeskéri-Kiss Miklós* jó minősítésű, *Kachelmann Győző*, *Körös Gyula*, *Németh Ottó*, *Török Endre*, *Páris János* és *Szabó Kálmán* erdőmérnöki oklevelet szerezett.

A BALESETBIZTOSÍTÁS ÁTALÁNYOZÁSA.

Külön is felhívjuk olvasóink szíves figyelmét az erdei munkások balesetbiztosításának átalányozását hírül adó hivatalos közleményünkre.

Az eljárás megkönnyítése és egyszerűbbé tétele céljából az Országos Mezőgazdasági Bizosító Intézet (OMBI) olyan befizetési lapokat rendszeresített, amelyeken egyúttal a bejelentés is teljesíthető.

Az ilyen befizetési lapokért közvetlenül az OMBI-hez (Budapest, V., Akadémia-u. 3.) kell fordulni.

A VÁROSOK ÉS KÖZSÉGEK ERDŐGAZDASÁGI ALKALMAZOTTAINAK HELYZETE ÉS SORSA.

Az 1935. évi IV. t.-c. 39. §-a megállapítja, kik azok az erdőbirtokosok, akik erdőgazdaságuk szakszerű ellátása érdekében erdőmérnököt kötelesek alkalmazni. Az idézett § kimondja, hogy az állami erdőgazdaságokban kell, a törvényhatóságok és megyei városok erdőgazdaságaikban kötelesek erdőmérnököt alkalmazni.

A törvény tehát nem tesz különbséget az erdőgazdaság szakszerű ellátása szempontjából az állam és a városok tulajdonában levő erdőgazdaságok között. De nem is tehet, mivel az erdő, legyen az állami, törvényhatósági, m. városi, községi, egyházi, hitbizományi, társulati, avagy magántulajdon, tulajdonképpen mind az ország erdeje, az ország közkinccse, olyan közös vagyont, amely az ország közérdekeit és a közbizonyos fokú kultúrigényeit hivatott kielégíteni.

Ennek a közvagyonnak a szakszerű kezelése és ellátása viszont befolyásolja az ország vízviszonyait s így közvetlen hatással van a mezőgazdaságra és árvízveszélyre. Az erdőgazdaság szakszerű fejlesztése az iparban és kereskedelemben érezteti hatását, sőt nagymértékben befolyásolja az ország szociális kérdéseinek a megoldását. Olyan nemzetgazdasági kincs, amely a nemzet jólétére és kulturális fejlődésére erősen kihat. Nem lehet tehát közömbös az ország érdekeire, hogy ennek a nemzeti vagyonnak kezelését kikre bízva. Ezért határozza meg az idézett erdőtörvény azokat a birtokosokat, akik erdőmérnököt kötelesek alkalmazni és azokat, akik erdőmérnökök állandó szaktanácsát kötelesek igénybe venni. Hogy pedig az erdőbirtokosok ennek a törvényes kötelezettségnek eleget is tegyenek, arra maga az állam ügyel fel közvetlenül saját szervei útján — az erdőfelügyelőségekkel, erdőigazgatóságokkal — minden egyes, legkisebb erdőbirtokos felett is.

Az erdő, mint közületi vagyon, az állam, a törvényhatóságok, m. városok, községek, erdőbirtokosságok stb. vagyonából adódik össze s ennek a közületi vagyonnak a legteljesebb felelősséggel terhelt gazdasági és műszaki kezelői vagyunk mi, erdőmérnökök. Felelősek vagyunk a vagyon érintetlen állagáért és annak évenkénti biztos hozadékáért a közület javára, amely az erdőgazdaság élére állított bennünket, ám felelősek vagyunk, mint szakemberek, az erdő, mint nemzetgazdasági vagyon, örökös létének a biztosítása, fenntartása és fejlesztése szempontjából magának az államnak is, amely erre hivatott szerveivel részben közvetlenül kezelte ezt a vagyont a közületi erdőgazdaságokkal, részben közvetlenül ellenőrzi működésünket.

Szolgálatunkban nincs megállás, az állandó, éjjel csak úgy, mint nappal, hétköznapokon és ünnepnapon egyaránt.

Felelőségünk viselése, kötelességeink teljesítése érdekében képe-sítésünk főiskolai — műegyetemi — s igen sokoldalú: gazdasági, műszaki, sőt részben jogi is. A képe-sítésben, valamint gyakorlati tudá-

sunk hasznosítása terén a magyar erdőmérnöki kar tagjai között sincsen különbség s minden erdőbirtokos, aki erdőmérnök alkalmazására kötelezett, vagy erdőmérnököt állít erdőgazdasága élére, a legteljesebb mértékben elismeréssel adozik sokunkat és sok esetben életveszélyes munkánkért, elismeréssel adozik oklevelünknek, amelyet hosszas és szorgos munka árán szerzünk meg.

Nem így azonban a m. kir. belügyminisztérium, amely egy 19 évvel ezelőtt kelt (5600/1925. M. E. sz.) rendelet alapján a lehető legmóhibban bírálja el a törvényhatósági, m. városi és községi erdőmérnököt s leminősít olyan fokra, amely sem végzettségünkkel, sem a magyar erdőmérnöki kar tekintélyével, sem felelősségteljes munkakörünkkel nem áll arányban, sőt ebbe fájón belevág.

Az idézett M. E. rendelet erdőmestereknek (németül: *Forstmeister*, csehül: *lesmistr*) I. és II. oszt. erdőtiszteknek minősít le s mint ilyenek, az erdőmester thj. városokban — itt is legfeljebb egy — elérheti a VII. fiz. osztályt, a m. városokban pedig csak a VIII., sőt a nagyközségekben csak a IX. fiz. osztályt. Itt bezárul előtte a világ s ambíció ide, ambíció oda, élete végéig kapja a havi 15 (tizenöt!) pengő korpótlékot.

Még szomorúbb az I., illetőleg II. oszt. erdőtiszt — egyébként főiskolát, műegyetemet végzett okl. erdőmérnök — besorolása. Az I. oszt. erdőtiszt — okl. erdőmérnök, a thj. városokban a középiskolai végzettséghez (érettségi) kötött adóügyi számvevővel, pénztárnokkal, ellenőrrel és tűzoltóparancsnokkal, a m. városban, az iktató-kiadóval és irattárossal áll egy fizetési osztályban. A II. oszt. erdőtiszt, erdőmérnök besorolása még szomorúbb, mert az a *községi bíróval, műszaki altiszttel és a szállásmesterrel* van egy rangban.

Hogy azután a gyakorlati életben mit jelentenek ezek a besorolások, az köztudomású dolog. Hiszen 4 középiskolai de igen sok esetben 4—6 elemi iskolai osztállyal és csak igen ritka esetben legalább érettségivel rendelkezők jutnak el oda és végeznek abban a fizetési osztályban, ahová az 5600/1925. M. E. sz. rendelet a főiskolát — műegyetemet — végzett s 16—18 évi gyakorlatot szerzett okl. erdőmérnököt sorozza. Nem szólok itt a községi tanítói és jegyzői karról.

Ez már nem is sérelem, ez már egyenesen kigúnyolása a magyar erdőmérnöki oklevelnek.

Nem címkérség vezet akkor, amikor bírálat tárgyává teszem meglévő címeinket, azonban ezzel is tartozom a magyar erdőmérnöki kar tekintélyének s ma már európai hírű oklevelünknek. Az idézett M. E. rendelet az okl. erdőmérnököt erdőmesternek, I. és II. oszt. erdőtiszteknek minősíti. Az erdőmesteri cím elavult s annak viselői általában nem államvizsgázott, kihalófélben lévő mohikánok, akiknek az erdőőrökénél magasabb szakképzettségük van (pl. erdőőri középiskola, a volt csehszlovákiában: erdőőri szakiskola, vagy egy évi tanfolyam, amelynek az elvégzése erdőgazdaság önálló vezetésére és az erdőmesteri cím viselésére jogosít). Az I. és II. oszt. erdőtiszt elnevezés pedig egyáltalában nem fejezi ki az okl. erdőmérnök jelleget s a laikus előtt alkalmas arra, hogy olyan valakire gondoljon, aki az erdőhöz is ért, no de legalább tiszt s nem affajta erdőőr vagy erdőmester!

Ezzel szemben, az erdőtörvény szellemének is megfelelően, az állami szolgálatban használt erdőmérnök, főerdőmérnök, erdőtanácsos és főerdőtanácsos címzés lenne a helyes (a szolgálati éveknék megfelelő fizetési osztályban!), mert ezek már a magasabb végzettségre mutatnak, amelyet elvitatni nem lehet s már 1925-ben is közismert volt.

Ezen a helyen nem feledkezhetem meg a velünk egy sorsközösségben élő, viszontagságos, felelősségteljes és számtalan esetben életveszélyes szolgálatot teljesítő városi erdőaltisztekről sem.

Az 1935. évi IV. t.-c. 48. §-a megszabja azt a képesítést, amelyet egy erdőőrnek (alerdész, főerdőőr, erdőőr) *meg kell* szereznie, hogy mint ilyen szolgálatot teljesíthessen. Tehát maga a törvény magasabb képesítést kíván azoktól, akik az erdőgazdaságban mint altisztek akarnak szolgálni. Erdőőri szakvizsga s újabban kivétel nélkül 4 középiskola és alerdész-szakiskola nélkül ma városi vagy községi erdőőr nem lehet senki.

Ezzel szemben erdőőreinket kiegészítő szolgáltnak, I. és II. oszt. altiszteknek minősítik, vagyis abba a csoportba sorolják, ahová a minden végzettség nélküli irodaszolgák, hajdúk, dobosok, tűzoltók stb. vannak, akik elvégezve mindennapi, különösebb felelősség nélküli teendőiket, meleg helyiségben, családjuk körében tölthetik idejüket. Az erdőőrök szolgálata viszont részben állandó életveszélynek kitett, az évszakok időjárásai viszonyaira tekintet nélküli éjjel-nappali szolgálat s komoly szaktudást igénylő, felelősségteljes munka.

A fentiekben nagy vonásokban vázoltam azokat a sérelmeket, amelyek az idézett M. E. számú kormányrendelet folytán a városok, illetőleg községek erdőmérnökeiket érték és érik. Hivatkozom még az erdőtvény 313. §-ára, amely hatályon kívül helyez minden a törvénnyel ellenkező jogszabályt. Sajnos, a törvény ereje sem tudta 10 év alatt a fent vázolt sajnálatos sérelmeket kiküszöbölni.

El kell ismernem, hogy az egyes városok és községek igyekeznek a legjobb akarattal anyagi helyzetünkön segíteni, de — sajnos — ezek olyan tessék-lássék tákolmányok, amelyek nyugdíjba be nem számíthatók s nagyon „borraivaló“ ízüek, s még így is nagyon messze vagyunk attól, hogy az államiakkal, mint köztisztviselők, egyenrangú elbánásban és elbírálásban részesüljenek.

Már 1940 december havában emlékirattal fordultunk az erre leginkább hivatott tényezőkhöz, amelyben feltártuk helyzetünket s kértük — nagyon is szerény keretek között — a jelenlegi lehetetlen helyzetünk javítását. Esetről-esetre felsoroltuk sérelmeinket s felsoroltuk azokat a lehetőségeket is, amelyekkel ezek ki lennének küszöbölhetők. Sajnos, felterjesztésünk a m. kir. belügyminisztériumban az iktatáson kívül mind a mai napig más kezelésben nem részesült.

Mi — mondjuk talán így, „közigazgatásiak“ — két lovat ülünk. Az egyikkel a belügyhöz tartozunk, erdőgazdasági és erdőfelügyeleti szempontból a földművelésügyihez, ez magában véve is nagy visszásság. Az erdőtvény megadja a módját annak, hogy a kisebb erdőbirtokok állami kezelésbe vétessenek, a nagyobbak esetében pedig semmi akadálya sem lenne annak, hogy az egyes városok erdőgazdasága (mint például jelenleg Debrecen és Szeged) a földművelésügyi minisztériummal kötött egység alapján, kizárólag ennek a szakminisztériumnak hatáskörébe tartozzanak. Így az a néhány „szórvány“ beleolvadna abba a nagy erdőmérnöki közösségbe, ahová tartozik. Ez lenne leginkább hivatott érdekeink képviselőjére és közvetlen védelmére annak a nagy nemzetgazdasági vagyonnak, amelyet a thj. és m. városok, valamint községek erdőbirtokai jelentenek.

Plentzner Frigyes
erdőmérnök, erdőmester.